

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

ALEV DÜZGÜN
HAVANA TİCARET MÜŞAVİRİ

Adres: Seccion Comercial De La Embajada De Turquia, 5 Ta Avenida No: 3805 Entre 36 Y 40, Miramar, Ciudad Havana, Cuba

Tel : + (53) 7 204 29 33 Mobil: +53 52360525 E-posta: havana@ticaret.gov.tr

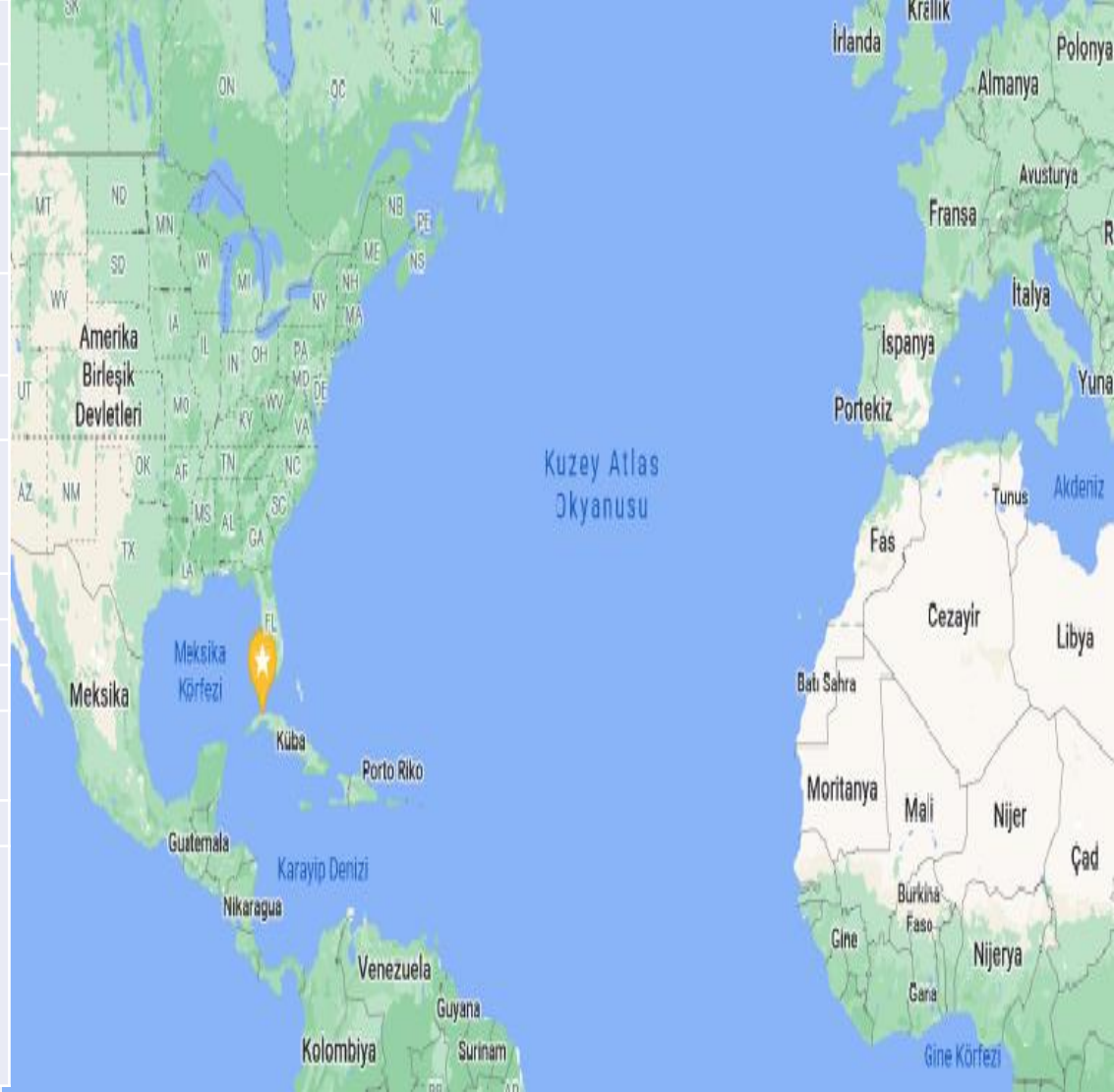

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

KÜBA

RESMİ ADI	Küba Cumhuriyeti
BAŞKENTİ	Havana
BAĞIMSIZLIK TARİHİ	20 Mayıs 1902 (İspanya'dan)
YÖNETİM BİÇİMİ	Komünizm
DEVLET BAŞKANI VE KÜBA KOMUNİST PARTİ BİRİNCİ SEKRETERİ	Miguel Díaz-Canel Bermúdez
RESMİ DİL	İspanyolca
DİN	%59 Katolik, %23 Ateist, %12 Santeria, %5 Protestan, %0,1 Müslüman
YÜZÖLÇÜMÜ	109.886 km ²
NÜFUS	11,4 milyon
YAŞ ORTALAMASI	80 yaş Kadın, 76 yaş Erkek
ETNİK YAPI	Beyaz %64,1, Melez %26,6, Siyah %9,3
PARA BİRİMİ	Küba Pezosu (CUP)
ÜYESİ OLDUĞU BAŞLICA ULUSLARARASI KURULUŞLAR	FAO, G-77, IFAD, IHO, ILO, IMO, Interpol, BM, UNCTAD, UNESCO, UNIDO, Union Latina, UNWTO, UPU, WCO, WFTU (NGOs), WHO, WIPO, WMO, WTO

Küba'nın belli başlı ekonomik göstergeleri

Küba	2019 (1-12)	2020 (1-12)	2020/2019 % Değişim	2020(1-12)	2021 (Tahmin)	2021/2020 % Değişim
GSYİH (Cari Fiyatlar -Milyar \$)	98,6					
GSYİH Büyüme (Sabit Fiyatlar -%)	0,2	-11,0		-11,0	-7,0	
Kişi Başına Düşen GSYİH (Cari Fiyatlar - \$)	6.816					
Tüketici Fiyat Enflasyonu (ort, %)	4,5					
İşgücü (Milyon)	5,2	4,5	-13,4	4,5	4,6	2,2
İşsizlik Oranı (%)	1,7	3,9	2,2	3,9	4,1	0,2
Cari İşlemler Dengesi (milyar \$)	-9.630					
İhracat (Milyar \$)	1,68	1,54		1,54		
İthalat (Milyar \$)	5,45	3,08		3,08		

Cari Fiyatlarla GSYİH Milyar Dolar

Kaynak: Trading Economics, World Bank

- **Sanayi sektöründe** özellikle fabrikalarda eski teknoloji, atıl kapasitenin olması ve yenilikçi teknolojilerin bulunmaması sanayi için gerekli ürünlerin ithal edilmesine yol açmaktadır. Hurda demir ve bakır sanayi etkin çalışmamaktadır. Bu nedenle fabrikaların yenilenmesi projeleri yabancı sermaye yatırımları için potansiyel sunan projeler arasındadır. Bu amaçla özellikle Mariel Özel Ekonomik Kalkınma Bölgesi'ndeki (ZED Mariel) yabancı yatırımlar vasıtasıyla üretim kapasitelerini artırmayı hedeflemektedirler.
- **Madencilik sektöründe** Küba, dünyanın önde gelen nikel ve kobalt üreticisi/tedarikçisi konumundadır. Küba, 2019 yılında dünyanın en çok kobalt üreten ülkeleri listesinde beşinci sırada yer almış ve 3.500 tonluk üretim ile küresel üretimde %2,5'lük bir pay almıştır. Ülkenin Mao Bölgesindeki nikel yataklarından çıkarılan 500 bin tonluk üretim kapasitesi ile de dünyanın 3. büyük üreticisidir. Küba kömür üreticisi olmasının yanı sıra tarımdaki zayıflıkları nedeniyle üretim hacmi talebi karşılayamamaktadır.

- **Enerji sektöründe** de dışa bağımlı olan Küba Cumhuriyeti Devleti, daha önce Sovyetler Birliği ile yapmış olduğu barter anlaşmasının aynısını 2000 yılında Venezüella ile yaparak toplam petrol ihtiyacının %60'ını karşılamaktadır. Barter Anlaşmalarının bir gereği olarak karşılığında kendi doktorlarını bu ülkelerde çalışmaktadır. 2016 yılında Venezüella'nın ekonomik ve siyasi problemleri nedeniyle Küba'ya yaptığı ham petrol ithalatındaki azalma, Küba'da da ciddi enerji kısıtlamalarına ve ekonomik büyümenin aynı yıllarda hızla azalmasına neden olmuştur. Şimdilerde bu azalan ithalatın yerine yenilenebilir enerji kaynaklarına yönelik elektrik üretimi projelerine ağırlık verilmekte olan Küba'da 2018-20 yıllarında Japonya (Toyota) ve Çin gibi ülkelerin sermaye yatırımlarıyla etkin bir şekilde yenilenebilir enerjide özellikle güneş, biomass ve rüzgar santralleri yapımı için uzun vadeli projeler hayata geçirmeye başlanmıştır.

Tarım sektöründe ülkenin gıda ihtiyacının % 80'i ithalatla karşılanmaktadır. Bunun temel nedeni ise tarımda teknolojik gelişmelerden faydalanılamaması ve tarımsal arazilerin verimliliğinin artırılmamasıdır. Verimliliğin artırılmamasında temel neden ise hayvancılık ve tarımın devlet kontrolünde olması ve çiftçiliğin geliştirilememesidir. Hayvancılıkta büyükbaş hayvan yetiştiriciliğine ve kesime engeller konmuştur. Diğer taraftan, balıkçılık gerek ambargo ve gerekse devlet yönetiminin kısıtlamaları ile kesinlikle etkin bir şekilde yapılamamaktadır. Kübalı firmaların Covid-19 Salgını ile birlikte azalan döviz gelirleri nedeniyle ödeme zorluklarının artması sonucunda ithalata dayalı tarım sektörü girdilerinin (traktör, tarım makinaları, tohum, gübre gibi) tedarikinde yaşanan zorluklar, zaten iklim koşulları nedeniyle verimsiz olan tarım topraklarının yeterince değerlendirilmesine neden olmaktadır. Diğer taraftan yine ithalata dayalı halkın gıda tüketimin yerli üretim ile karşılanamamasındaki en büyük engel ise; yerli gıda ürünlerinin bölgeler arası taşımacılığın zayıf olması, turizm, ilaç ve kozmetik sanayi gibi öncelikli sektörlerde mevcut üretilen ürünlerin tahsis edilmesidir. Ülkede iş gücünün % 21'i tarım sektöründe çalışmaktadır. Şekerkamışı, kömür (MARABU CHARCOAL), tütün, turunçgiller, kahve ve pirinç önemli üretim ve ihracat kalemlerindedir.

YILLAR İTİBARIYLA SEKTÖREL KÜBA YATIRIMLARI

Milyon Küba Pesosu						
EKONOMİK AKTİVİTE	2015	2016	2017	2018	2019	2020
TOPLAM	5.906,6	6.507,7	8.058,9	9.300,4	9.484,8	9.068,4
Tarım, Ağaçlandırma ve Hayvancılık	350,9	485,1	422,6	490,4	486,7	538,1
Balıkçılık	13,4	13,1	12,1	18,3	21,2	28,6
Madencilik ve Taş Ocağı İşletmeciliği	277,7	295,8	291,3	253,0	300,7	272,2
Şeker Üretimi Sanayi	197,6	204,1	247,5	191,3	211,9	180,4
İmalat Sanayi (şeker üretimi hariç)	427,4	520,1	668,8	802,1	1.015,8	1.159,6
Elektrik, su ve gaz üretimi	824,6	727,9	914,4	1.064,4	979,8	854,2
İnşaat Sektörü	512,7	563,8	810,3	932,4	909,0	265,7
El emeği işleri (tamir, bakım)	199,7	258,2	328,5	369,7	329,8	277,4
Otel ve restoranlar	149,5	115,0	195,4	149,3	178,5	178,6
Taşımacılık depolama ve İletişim Hizmetleri	549,3	723,2	792,0	758,9	680,6	483,2
Finansal aracılık hizmetleri	0,3	1,5	2,2	2,4	2,4	0,6
Kiralama ve emlak işlemleri	1.575,2	1.793,9	2.566,5	3.388,6	3.653,8	4.138,8
Güvenlik ve Sosyal sigorta işlemleri	368,0	306,3	366,3	362,8	290,0	348,2
Bilim ve Teknoloji Hizmetleri	61,3	73,3	64,5	101,4	69,8	57,3
Eğitim	82,5	72,4	77,5	71,8	75,2	57,6
Toplum Sağlığı ve Halk refahı	190,0	232,6	160,3	146,7	96,9	84,5
Kültür ve spor hizmetleri	79,8	79,0	89,6	95,2	73,7	66,7
Diğer hizmetler	46,7	42,3	49,4	101,7	109,1	76,7

Kaynak:
Küba
İstatistik
Kurumu

KÜBA TURİZM SEKTÖRÜ GELİŞMELERİ (Ocak-Mart)

Ülkeler	2020	2021	2021/2020 (%)
Toplam Yolcu Sayısı	1.230.934	76.913	6,2
Toplam Ziyaretçi Sayısı	981.936	48.163	4,9
Rusya Federasyonu	63.026	21.467	34,1
Yurtdışında Yaşan Kübalılar	106.928	7.313	6,8
Almanya	39.721	4.026	10,1
Kanada	403.620	2.217	0,5
İspanya	21.820	2.058	9,4
Filipinler	3.491	961	27,5
ABD	50.524	955	1,9
İtalya	29.172	905	3,1
Fransa	45.281	872	1,9
Kolombiya	6.370	714	11,2
Diğerleri	211.983	6.675	3,1

Kaynak:
Küba
İstatistik
Kurumu

KÜBA TURİZM SEKTÖRÜ GELİŞMELERİ (Ocak-Mart)

Llegadas de visitantes internacionales Mes de marzo

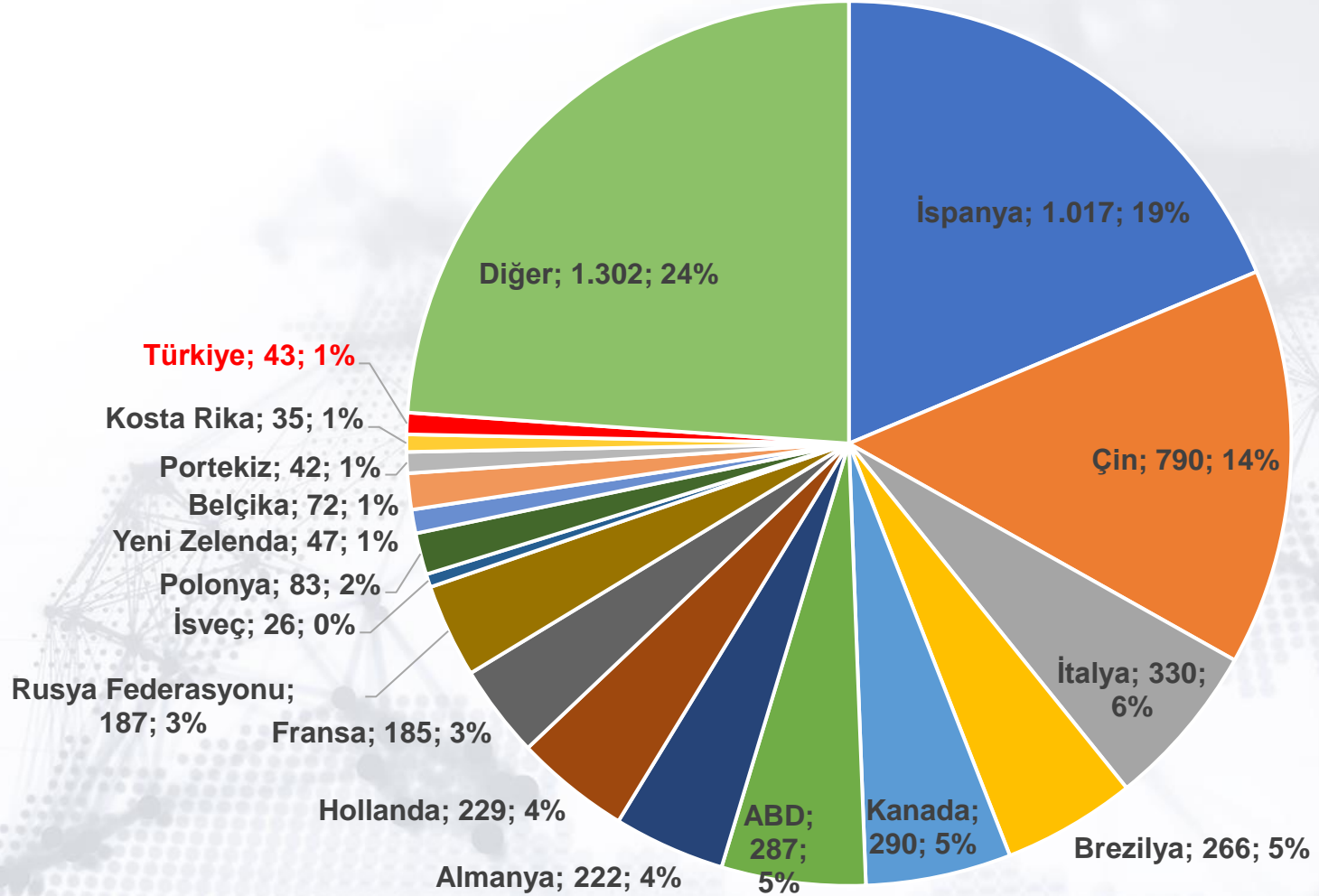

Kaynak:
Küba
İstatistik
Kurumu

Küba'nın Ülkelere Göre İthalatı 2019 (milyon Dolar, % pay)

2019 Yılı
Küba
İthalatında
Türkiye 20.
sırada yer
almıştır.

İlk 6 ülke sıralaması:

- ✓ İspanya
- ✓ Çin
- ✓ İtalya
- ✓ Brezilya
- ✓ Kanada
- ✓ ABD

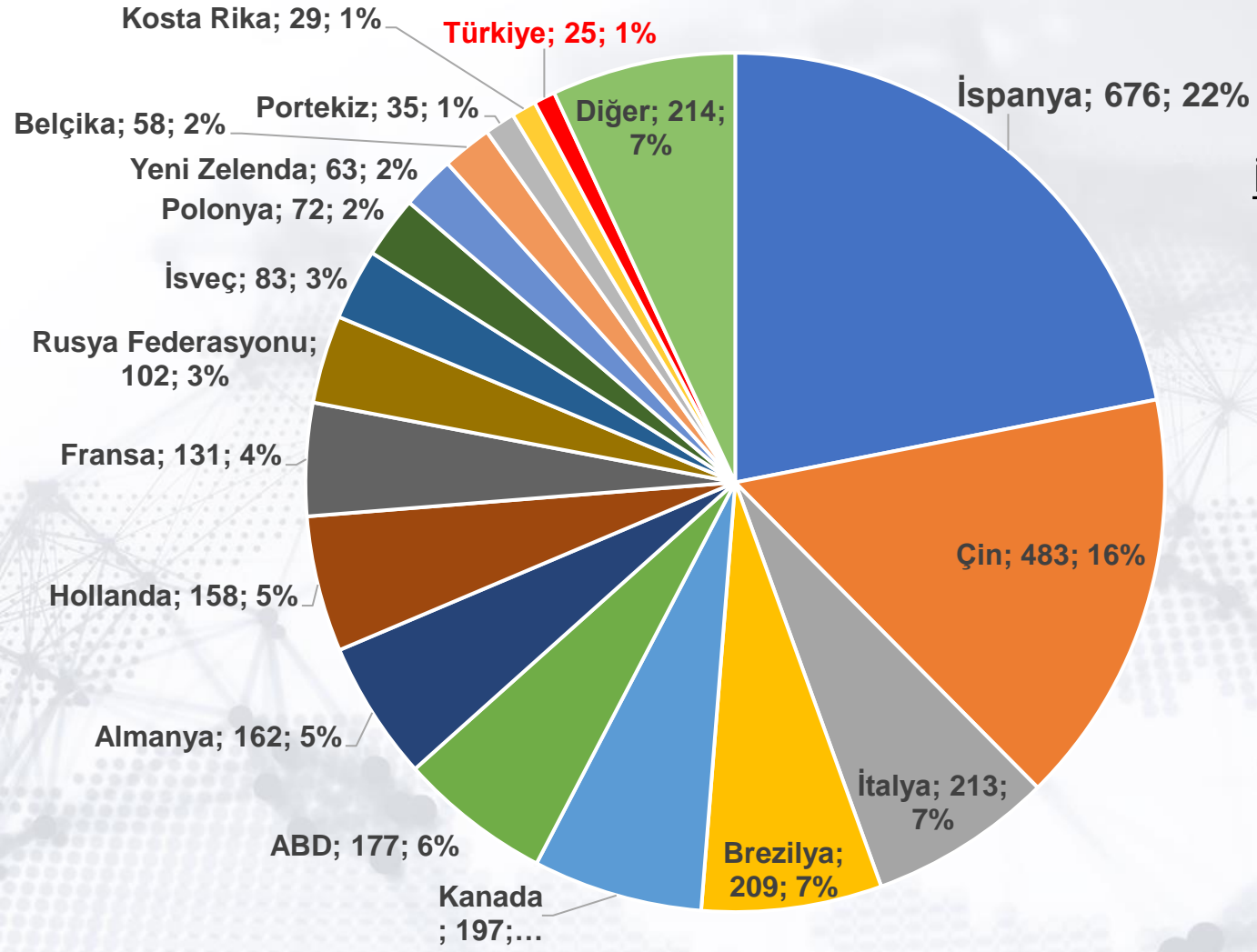
Kaynak: TRADEMAP.

Küba'nın Ükelere Göre İthalatı 2020 (milyon Dolar, % pay)

2020 Yılı
Küba
İthalatında
Türkiye 17.
sırada yer
almıştır.

Kaynak: TRADEMAP.

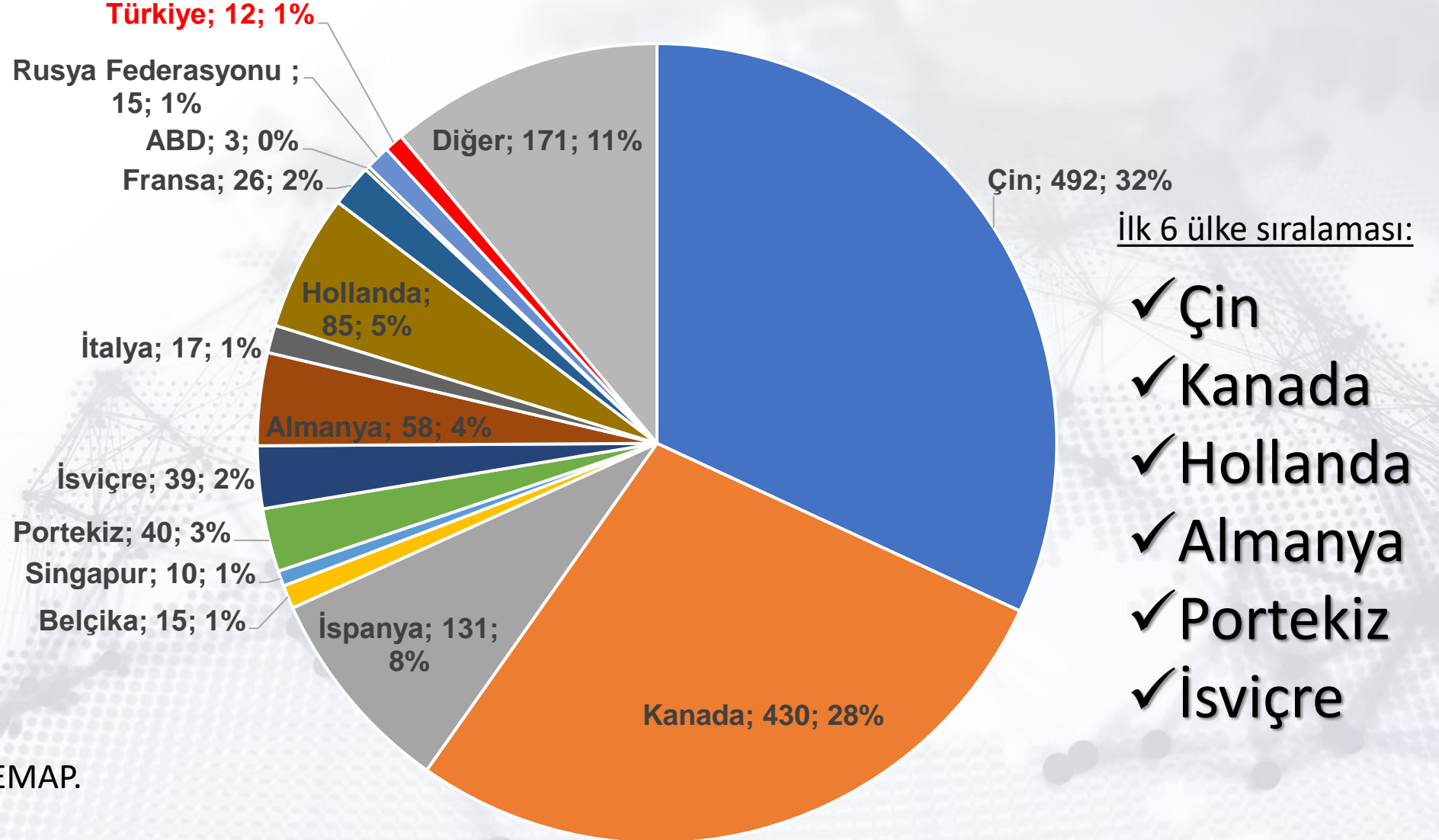

İlk 6 ülke sıralaması:

- ✓ İspanya
- ✓ Çin
- ✓ İtalya
- ✓ Brezilya
- ✓ Kanada
- ✓ ABD

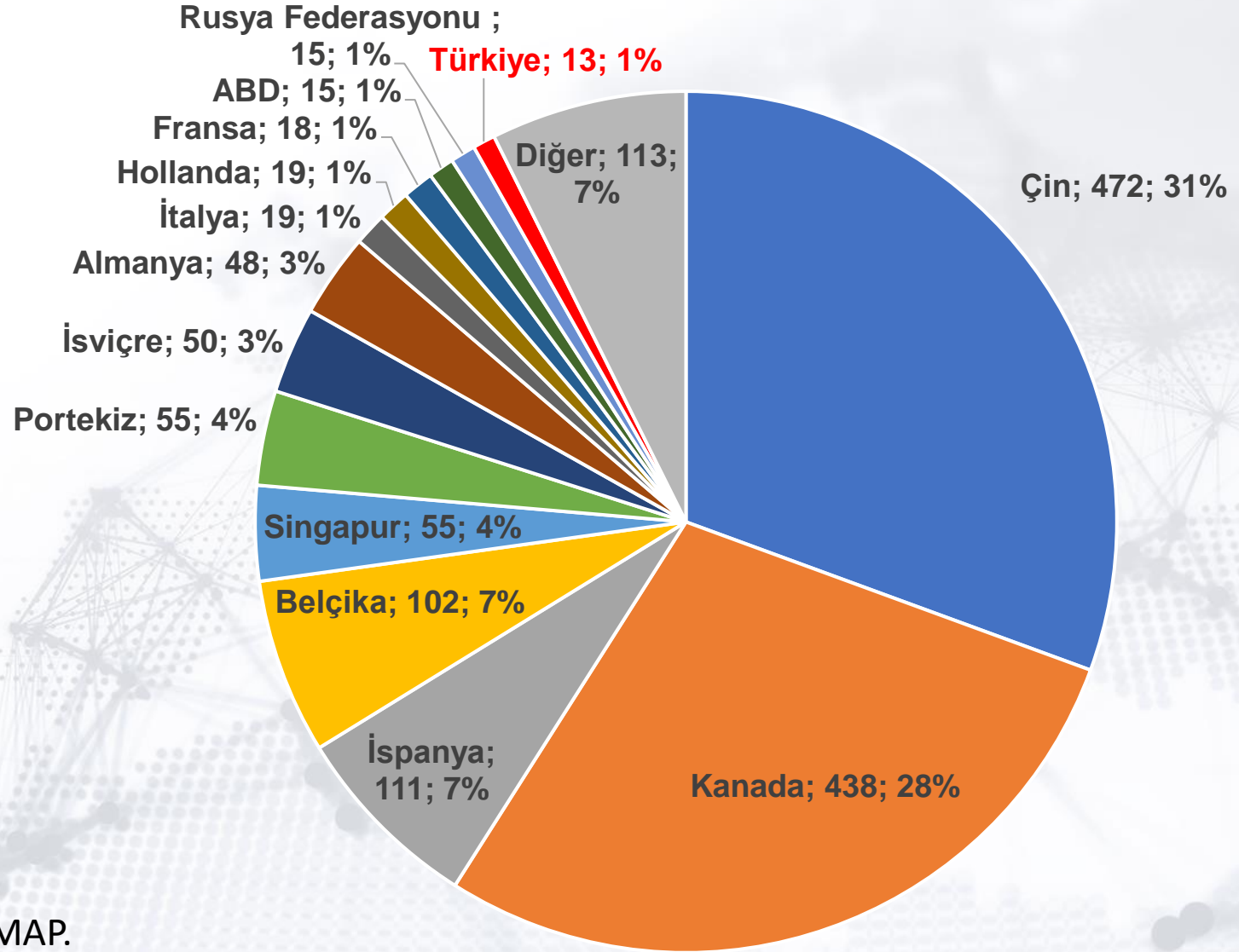
Küba'nın Ülkelere Göre İhracat 2019 (milyon Dolar, % pay)

Kaynak: TRADEMAP.

Küba'nın Ülkelere Göre İhracatı 2020 (milyon Dolar, % pay)

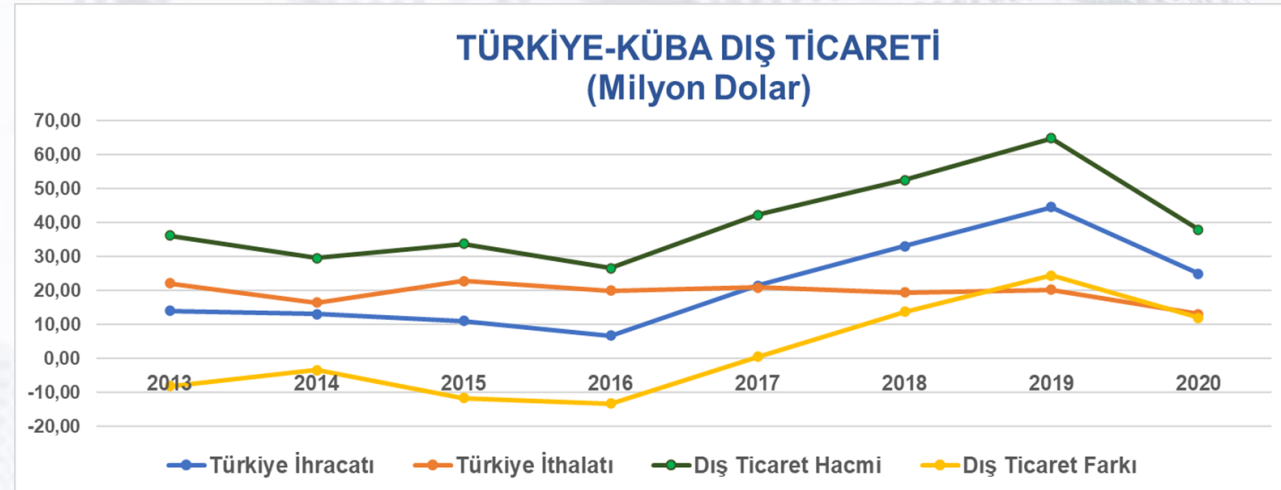
İlk 6 ülke sıralaması:

- ✓ Çin
- ✓ Kanada
- ✓ İspanya
- ✓ Belçika
- ✓ Singapur
- ✓ Portekiz

Kaynak: TRADEMAP.

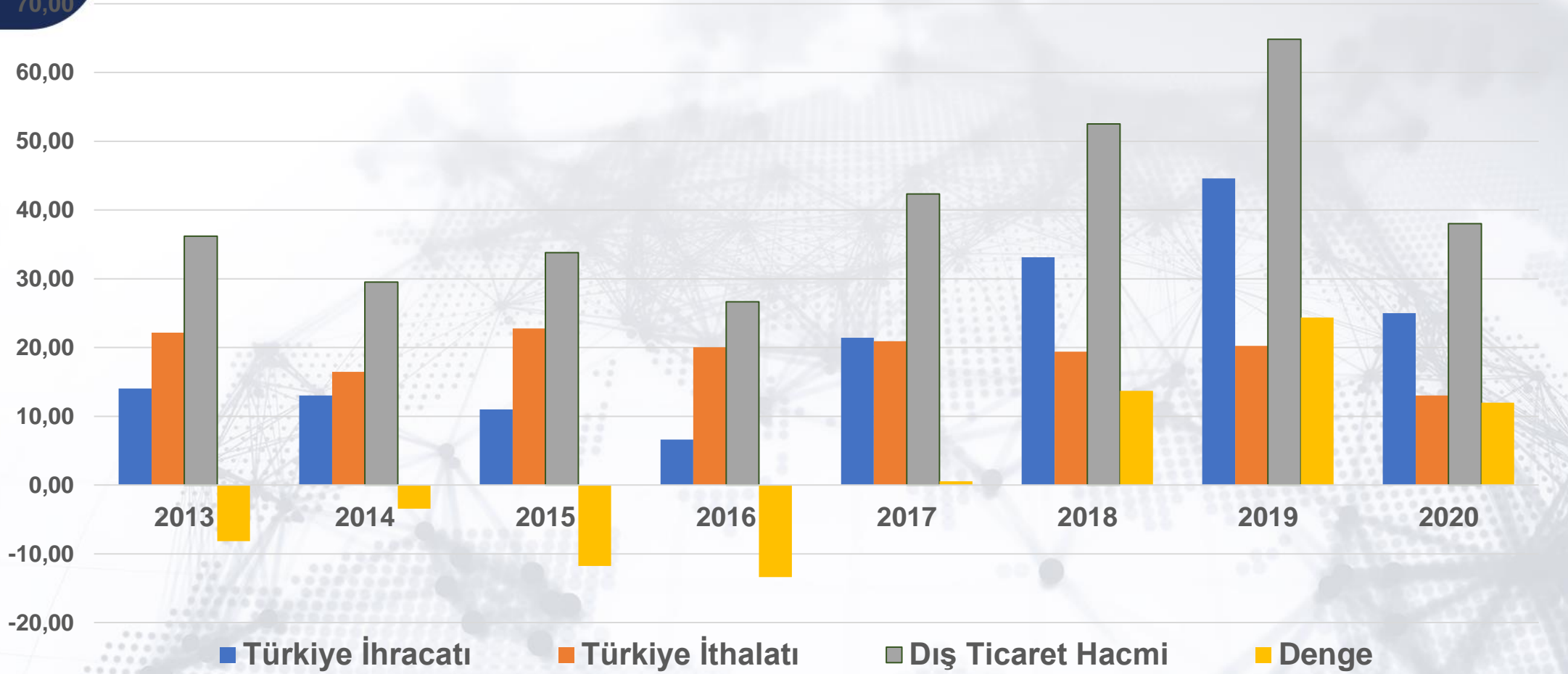

TÜRKİYE-KÜBA DIŞ TİCARET İLİŞKİLERİ

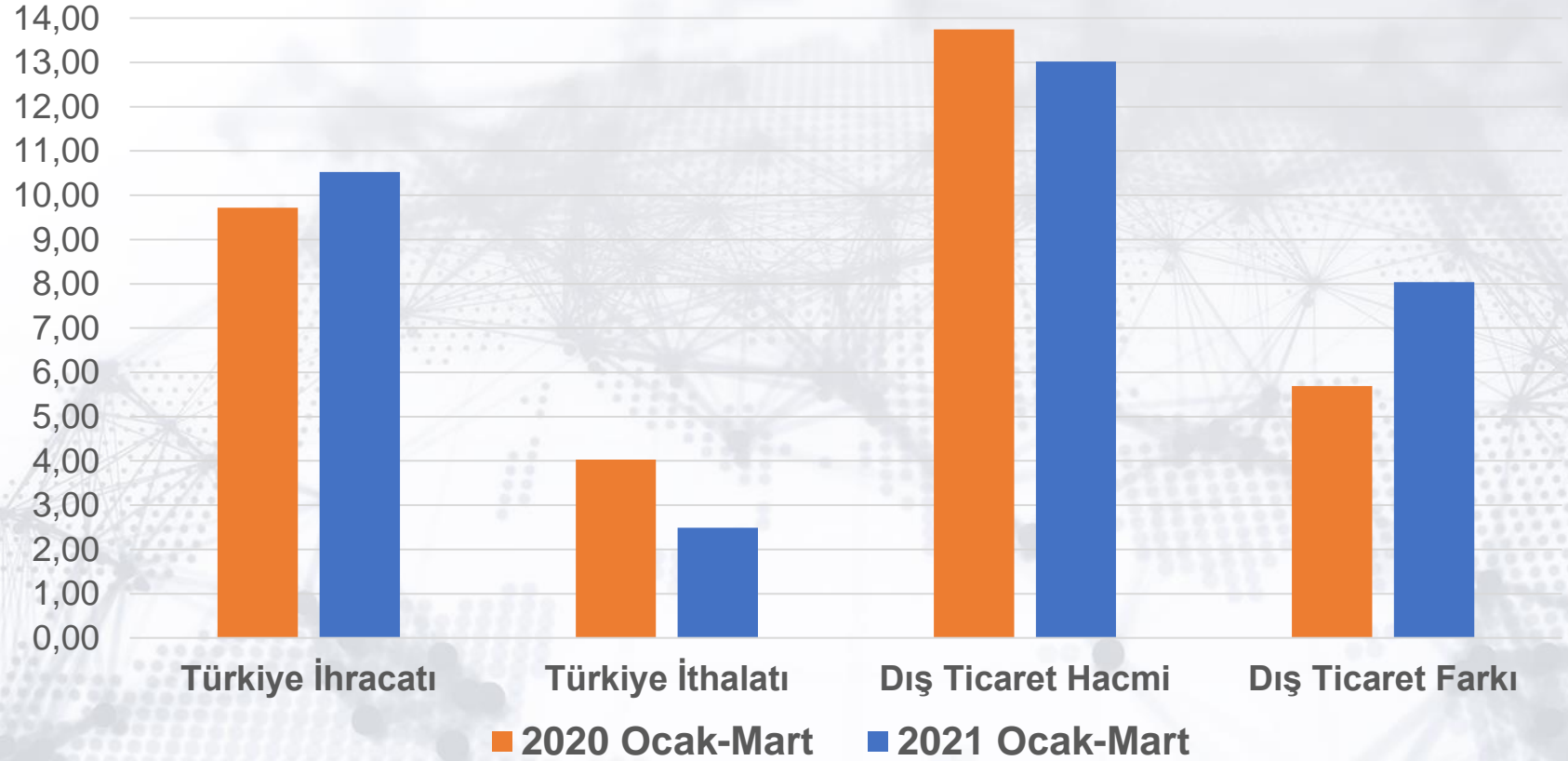
Türkiye'nin Küba ile Dış Ticareti (Milyon Dolar)

Kaynak: TÜİK.

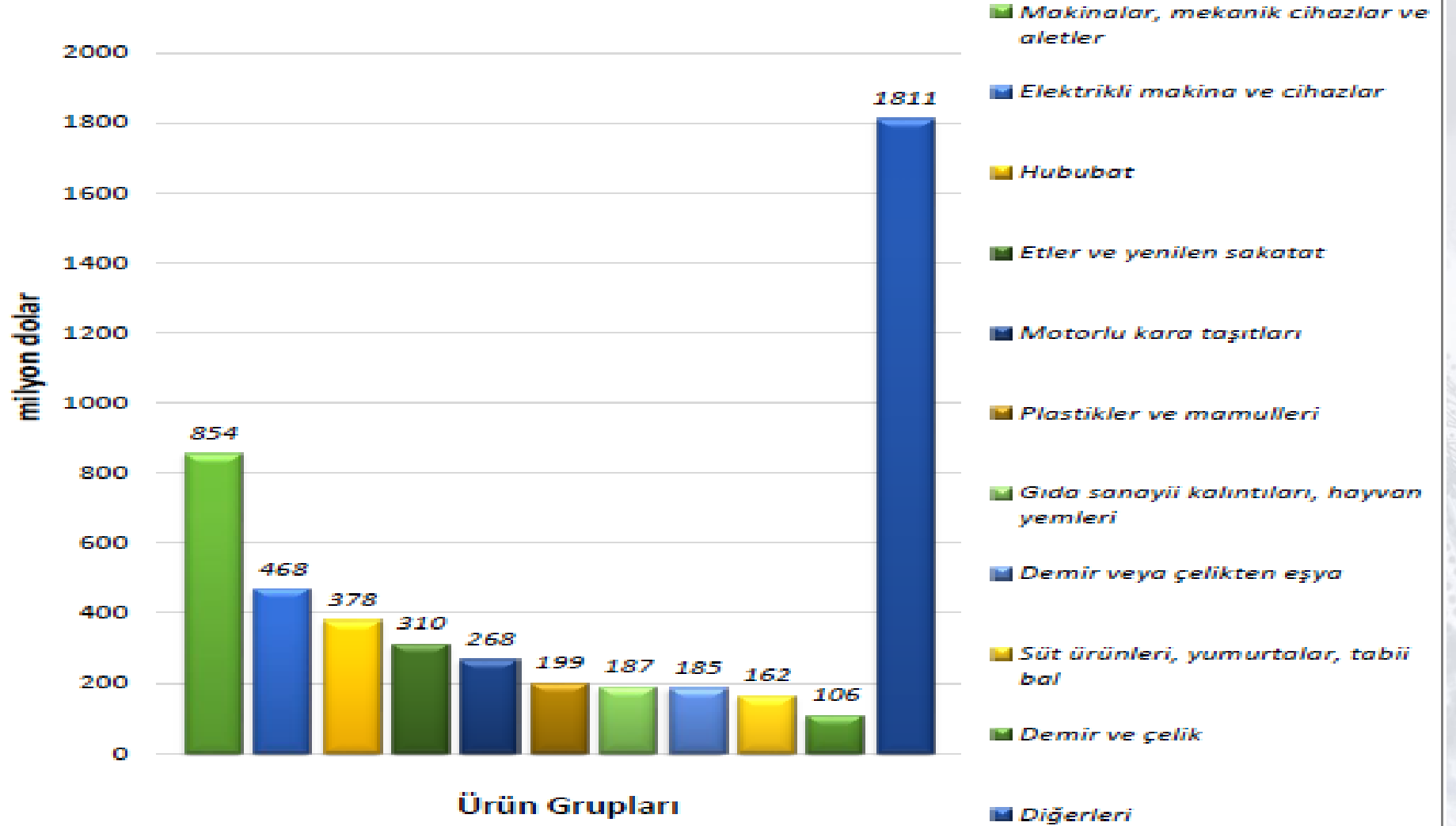
Türkiye'nin Küba ile AYLIK Dış Ticareti (Milyon Dolar, Kümülatif)

Kaynak: TÜİK.

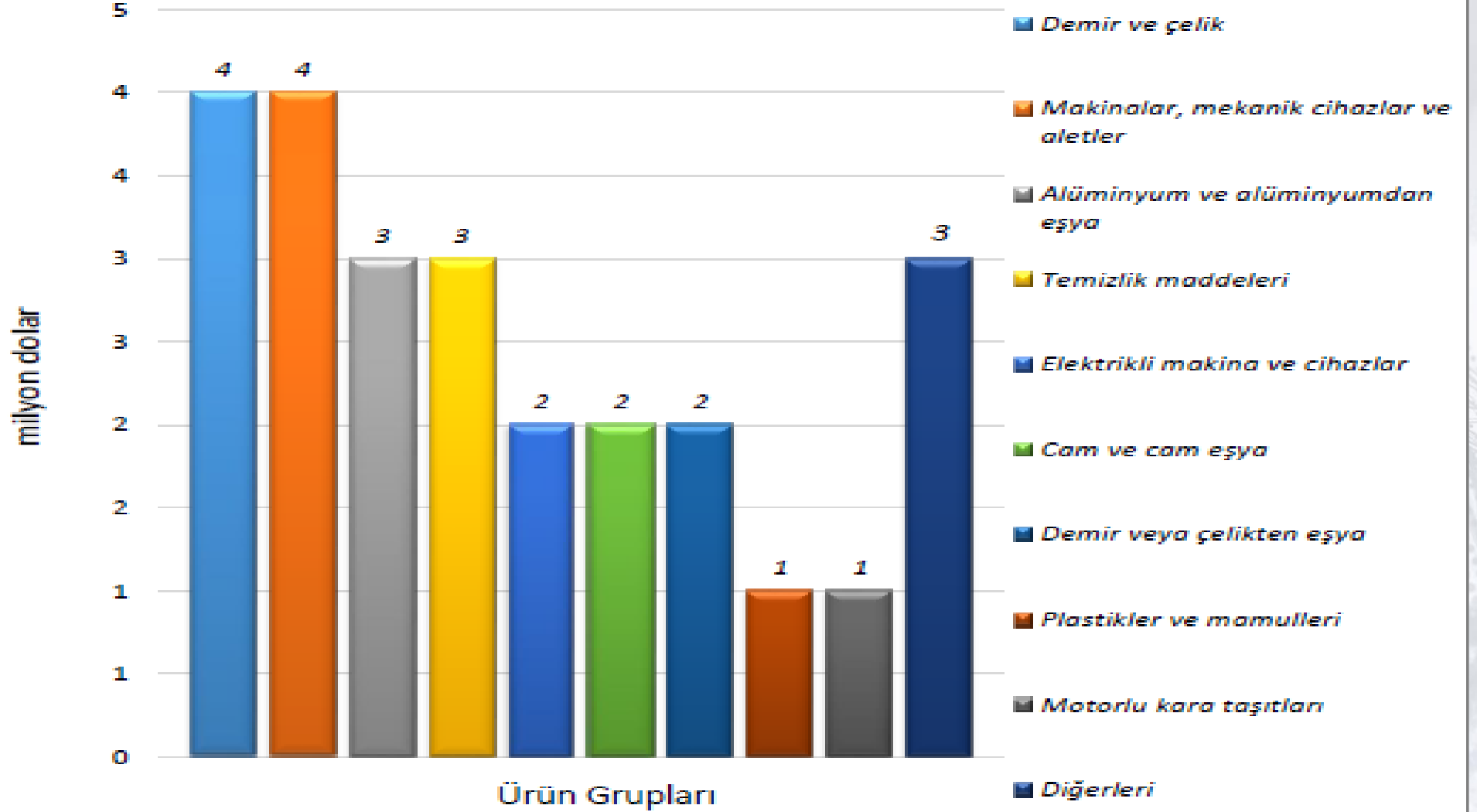

Küba'nın İthalatında Başlıca Ürün Grupları-2019 (milyon dolar)

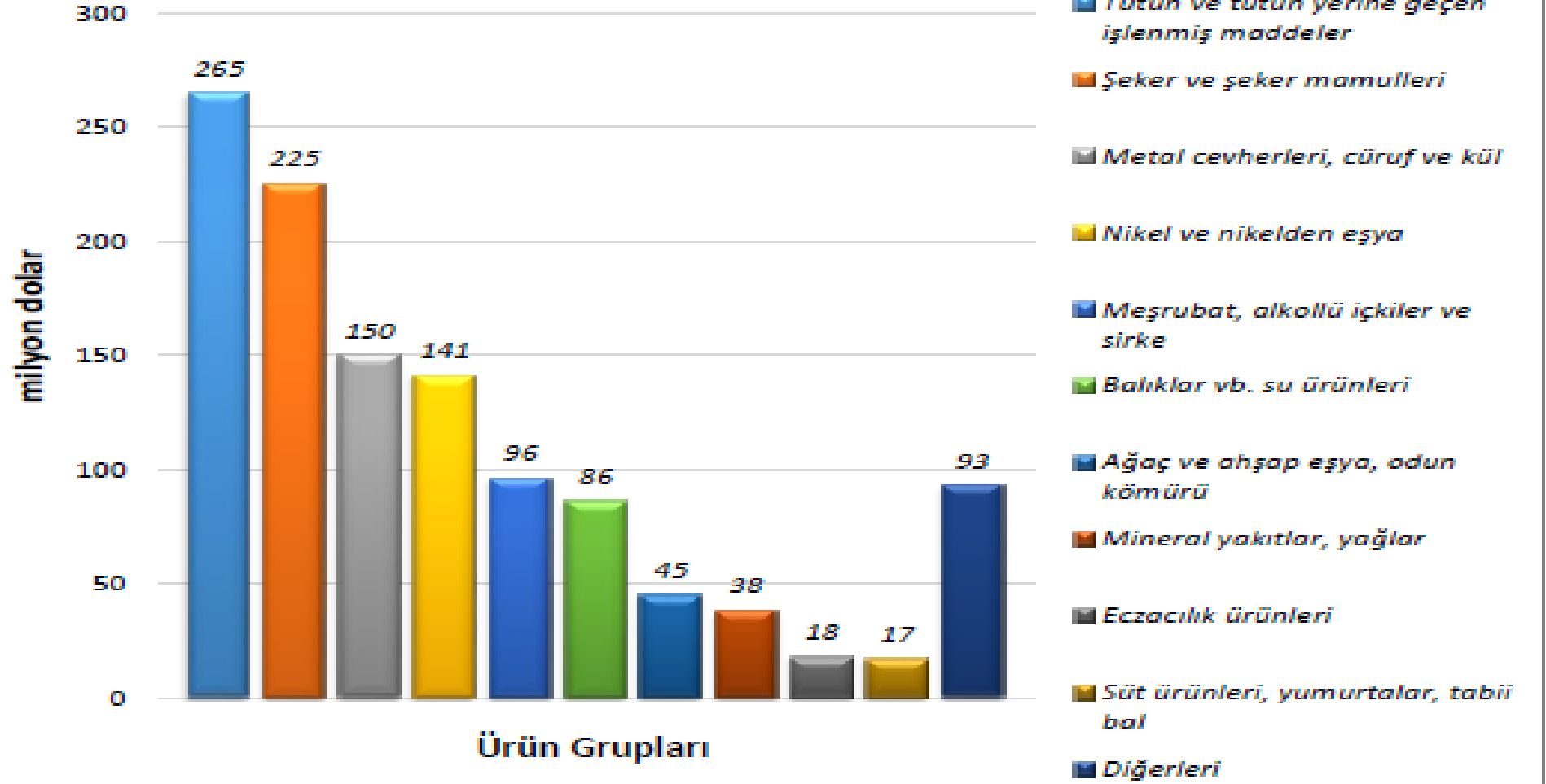
Türkiye'nin Küba'ya İhracatında Başlıca Ürün Grupları 2020 (milyon dolar)

Kaynak: TRADEMAP.

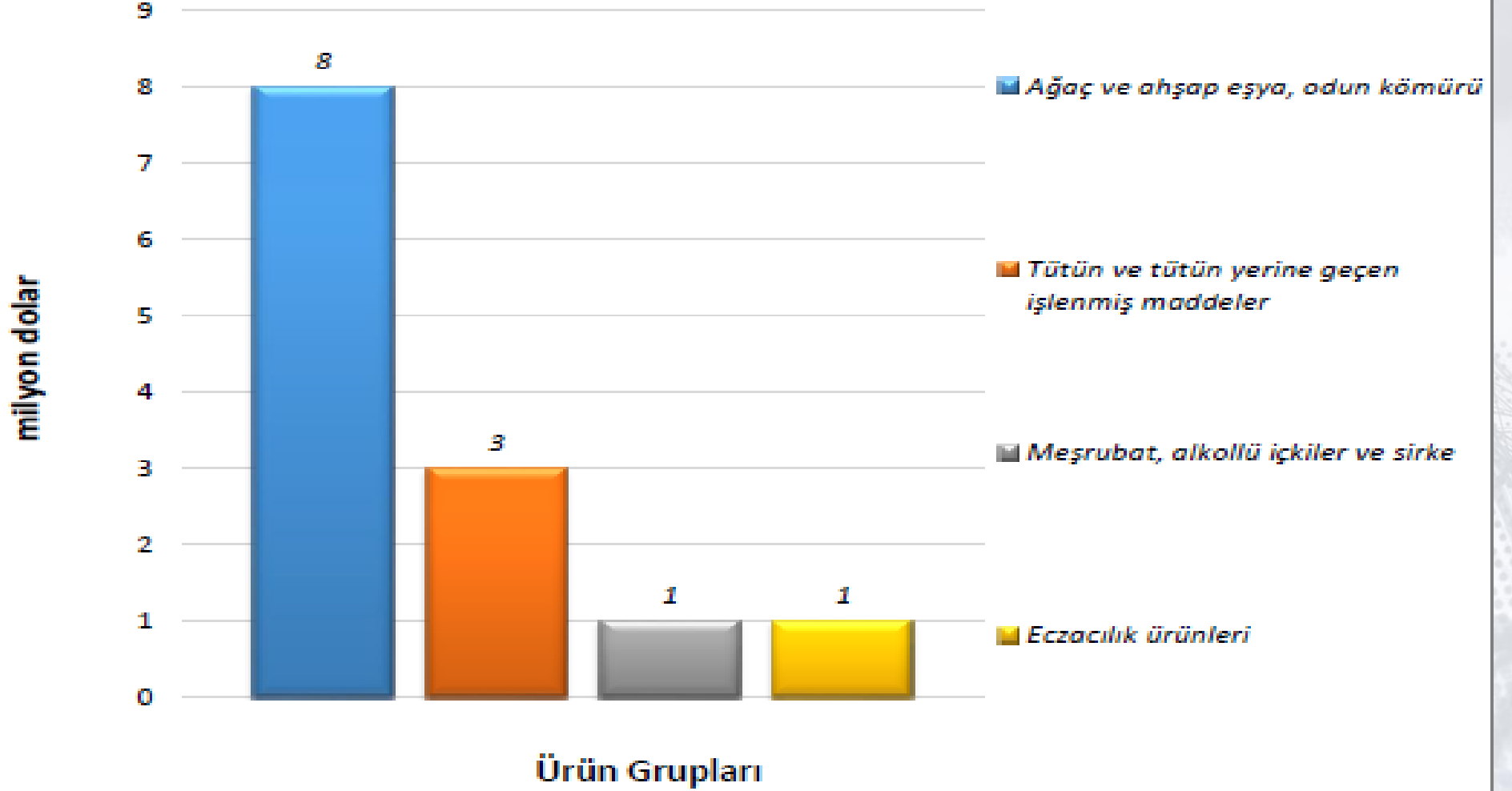

Küba'nın İhracatında Başlıca Ürün Grupları 2019 (milyon dolar)

Türkiye'nin Küba'dan İthalatında Başlıca Ürün Grupları 2020 (milyon dolar)

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

KÜBA YABANCI YATIRIMLARI

Mariel Özel Ekonomik Kalkınma Bölgesi (ZED MARIEL)

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

- 2013 yılında özel imtiyazlı ve 2013/313 No'lu Yatırım ve Teşvikleri Kanunu kapsamında kurulmuş olan ve tüm kriterlerine sahip olmasa da adeta serbest bölge gibi çalışan ZED Mariel Bölgesi bir sanayi parkı olarak işletilmektedir.
- ZED Mariel Bölgesinin; yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımı ile temiz teknolojinin kullanıldığı, her sanayi dalının tek merkezde toplandığı, etkin ithalat ikameci bir yapının oluşturulduğu, yeni istihdam olanaklarının yaratıldığı, katma değerli mal ve hizmetlerin üretildiği bir alana dönüştürülmesi amacıyla kurulmuştur.
- Küba Cumhuriyeti Devletinin Latin Amerika ve Karayip ülkeleri ile yapmış olduğu ALADI, CARICOM, ALBA ve MERCOSUR Gümrük ve Ticaret Anlaşmaları sayesinde bu bölgeden diğer Latin Amerika ülkeleri pazarlarına erişimin çok daha avantajlı olmaktadır.
- ZED Mariel Bölgesinin kara, deniz, demiryolu ve havayoluyla erişimlerinin sağlanmasıyla birlikte Küba'ya yönelik ticarete mükemmel bir üretim ve lojistik platformu sağlanmaktadır.

<http://www.zedmariel.com/en/about-us>

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

SEKTÖRLERE GÖRE ŞİRKET SAYISI

Desarrollador internacional: 1
International Developer

Inmobiliario/Real estate: 1

Logística y transporte: 9
Logistics & transport

Industria/Industry: 16

Industria alimentaria: 10
Food industry

Construcción/Construction: 7

Energías Renovables: 1
Renewable energies

Financiero/Bancario: 2
Financial/Banking

Turismo/Tourism: 1

Agroindustrial: 1
Agro industry

Petróleo/Energía: 2
Oil & energy

Bi TECNOLÓGICO: 2
Biotechnology

Dispositivos médicos: 2
Medical devices

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

Cuba: 8

España/Spain: 16

Francia/France: 2

Bélgica/Belgium: 2

Países Bajos: 2
Netherlands

Portugal: 2

Suiza/Switzerland: 1

Italia/Italy: 3

Reino Unido/UK: 1

Rusia/Russia: 1

Alemania: 1
Germany

México: 2

Brasil/Brazil: 2

Puerto Rico: 1

EE.UU./USA: 1

Canadá/Canada: 2

Chile: 1

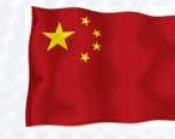
Panamá: 1

El Salvador: 1

Vietnam: 3

China: 1

Corea del Sur: 1
South Korea: 1

Toplam 21 ülkeden (İspanya: 16, Hollanda: 2, Fransa: 2, Belçika: 2, Portekiz: 1, İsviçre: 1, İtalya: 3, Meksika: 2, Kanada: 2, İngiltere: 1, ABD: 1, Porte Riko: 1, Brezilya: 3, Panama: 1, El Salvador: 1, Şili: 1, Vietnam: 3, Güney Kore: 1, Küba: 8) toplam 57 şirket bulunmaktadır.

2014-2020 yılları arasında toplam 3 milyar doların üstünde bir yatırımın yapıldığı, 7.560 kişilik bir istihdamın sağlandığı, bu şirketlerin arasında 11 çok uluslu ortaklık bulunmaktadır.

Mariel Özel Ekonomik Kalkınma Bölgesi (ZED MARIEL)

ZED Mariel Bölgesinde 30 adet %100 yabancı sermayeli veya 15 adet Kübalı şirketlerle ortaklık ve 2 uluslararası katılım şirketi şeklindeki toplam 47 yabancı şirket arasından bazıları şunlardır:

- 2 Kanada (Cupet-Sherritt International, petrol şirketi, WYM Group kağıt ve peçete üretimi)
- 2 Belçika (BDC Log-sağlık sektörüne yönelik malzemeler/ BDC Tec-elektrik panelleri ve ısı sensörleri),
- 2 İspanya (ProFood Services-meyve suyu ve içecek konteynırları dağıtımı/ Teconsa-metal yapılar),
- 2 Meksika (Richmeat de Cuba-et paketleme/Devox Caribe-boya ve pas önleyici malzeme üretimi),
- 2 Brezilya (Brascuba-sigara üretimi/Odebrecht'e bağlı COI-altyapı ve mühendislik),
- 2 Hollanda (Unilever/Womy-malzeme kiralama şirketi),
- 1 Güney Kore (Arco33-tek kullanımlık şırınga ve sağlık malzemeleri),
- 1 Fransa (Bouygues-inşaat firması), 1 Vietnam (Thai Binh Corp-kağıt tuvalet malzemeleri),
- 1 Singapur (PSA International-Mariel Limanı'nı yönetim),
- 2 İspanya (Grupo Tot Color-araba boyası/Iberostar'a bağlı bir ortaklık-otel malzemeleri ithalatı ve dağıtımı),
- 1 Portekiz (Engimov-mühendislik ve mimarlık),
- 1 Brezilya %100 sermayeli auto sanayi(FIDAS DO BRASIL S.A.),
- 1 Panama (Autocentro-RF yapımı Kamaz kamyonlarının yapımı),
- 1 ABD şirketi ilaç üretimi sektöründe (Innovative Immunotherapy Alliance S.A.),
- 1 Vietnam deterjan ve temizlik malzemeleri (Suchel-TBV S.A.),
- 1 İtalya çocuk bezi imalatı (Industrias-Arthis S.A),

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

KÜBA'DA AŞI ÇALIŞMALARI

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

KÜBA'NIN İLAÇ SEKTÖRÜNDEKİ KLİNİK DENEMELERİ

İLAÇLAR

HEBERPROT-P
NIMOTUZUMAB
CIMAVAX-EGF
VAXIRA
NASVAC
PEG-IFN
CIGB 300

35 ülkede 23 klinik deneme

 BIOCUBAFARMA

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

ABD'NİN KÜBA'YA YÖNELİK UYGULADIĞI YAPTIRIMLAR

KÜBA PAZARINDA DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR

- Küba Cumhuriyeti Devletinde tüm firmalar devlet kurumları olduğundan yapılan sözleşmelere bağlı kalınmaktadır.
- Sözleşmelerde, **360 gün (veya daha fazla)** ve **teyitli olmayan (non-confirmed L/C) akreditif** veya peşin ödemeli alımlar bulunmaktadır.
- İhalelerde ve yapılan sözleşmelerde şeffaflık yoktur, gizlidir.
- İhracat veya ithalat işlemleri için **Küba Dış Ticaret ve Yatırım Bakanlığı'na (MINCEX)** başvuru yapılarak, **bir Kod alınması** gerekmektedir.
- Alınan Onay ile (Kod ile) herhangi bir Kübalı Firmanın “ihale listelerin”e girilebilir.
- İhale talepleri Kübalı Firmaların listelerindeki firmalara gönderilir.
- onların talep etmeleri halinde ihale teklifleri verilebilir. Bağlantılı olduğunuz Kübalı firma tarafından size ihale sürecine katılımınız bildirildikten sonra karşılıklı müzakereler ile sözleşme imzalanmaktadır.
- Küba'ya yatırım yapan firmalar asla iç pazara ürettikleri ürünlerini satmazlar, her şekilde Kübalı devlet firmaları bu konuda yetkilidir.
- **Tüm fiyatların** kontrolünde ve belirlenmesinde merkezi yönetim kararları etkilidir. Bu nedenle pek çok ürünün farklı fiyatlarda **karaborsa satışı** bulunmaktadır.

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

Guido A. Rossi/The Image Bank

Adres: Seccion Comercial De La Embajada De Turquia, 5 Ta Avenida No: 3805 Entre 36 Y 40, Miramar, Ciudad Havana, Cuba
Tel : + (53) 7 204 29 33 Mobil: +53 52360525 E-posta: havana@ticaret.gov.tr